

Sygn. akt II AKa 459/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Pietrzak

Sędziowie: SSA Andrzej Czarnota

SSA Dorota Wróblewska (spr.)

Protokolant: st. sekretarz sądowy Aleksandra Konkol

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Mirosława Kido

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2014 r.

sprawy

P. P.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 8 października 2013 r., sygn. akt **XI Ko 293/13- O**

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

P. P. wystąpił z wnioskiem o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty 500.000 złotych tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne aresztowanie w sprawie II K 855/07 (V Ka 499/11).

W uzasadnieniu wniosku P. P. stwierdził m.in., że stosowane wobec niego tymczasowe aresztowanie było niewątpliwie niesłuszne, gdyż końcowe rozstrzygnięcie przesądziło o braku potrzeby pozbawienia wolności i nie dało możliwości zaliczenia okresu stosowania tego środka na poczet orzeczonej kary.

W toku postępowania wnioskodawca był tymczasowo aresztowany w okresie od 21.02.2006 do 24.01.2007 w Areszcie Śledczym w G.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 8 października 2013 r., sygn. akt XI Ko 293/13 – O:

I. zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy P. P. tytułem zadośćuczynienia za krzywdę z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania w sprawie II K 855/07 Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w

Gdańsku kwotę 38.000 (trzydziestu ośmiu tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia;

II. w pozostałym zakresie wniosek o zadośćuczynienie oraz wniosek o odszkodowanie oddalono;

III. kosztami postępowania obciążono Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Prokurator Prokuratury Okręgowej, który podniósł zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na dokonaniu niewłaściwej oceny zgromadzonego materiału dowodowego i niezasadne uznanie, że tymczasowe aresztowanie P. P. w toku postępowania II K 855/07 Sądu Rejonowego Gdańsk Południe w Gdańsku było niewątpliwie niesłuszne, podczas gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego a zwłaszcza ocena całokształtu okoliczności związanych z tymczasowym aresztowaniem i podstaw stojących za jego zastosowaniem, uwzględnienie celów postępowania przygotowawczego, nie pozwala na stwierdzenie, że tymczasowe aresztowanie P. P. było niewątpliwie niesłuszne, a tym samym przysługuje mu zadośćuczynienie za doznaną krzywdę. Mając na uwadze powołany zarzut Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora nie zasługiwała na uwzględnienie jako oczywiście bezzasadna.

W przedmiotowej sprawie nie stwierdzono błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mogącego mieć wpływ na jego treść lub uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu, a tylko w takim wypadku, mając na uwadze treść art. 434 § 1 k.p.k., możliwe byłoby wydanie rozstrzygnięcia zgodnego z wnioskiem prokuratora.

Rację należało przyznać prokuratorowi wyłącznie w tym zakresie, w którym przytoczone przez niego argumenty przemawiały za tym, że część ocen i wniosków, wyprowadzonych przez Sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiadała prawidłowości logicznego rozumowania. Rzecz jednak w tym, że te wadliwe bez wątpienia oceny i wnioski, nie mogły mieć wpływu na treść wyroku, który zapadł w sprawie, a który zważywszy na pozostałe, poczynione w sposób prawidłowy, oceny i wnioski uznany musiał być za trafny. Prokurator skoncentrował się w apelacji na podważeniu tych, które były niezasadne, nie dostrzegł jednak pozostałych, choć już w treści zarzutu trafnie wskazywał, że dla oceny, czy tymczasowe aresztowanie było niewątpliwie niesłuszne niezbędne jest dokonanie analizy całokształtu okoliczności związanych z tymczasowym aresztowaniem i podstaw stojących za jego zastosowaniem.

Rzeczywiście w przedmiotowej sprawie dokonana przez Sąd Okręgowy analiza okoliczności mających wpływ na ocenę zasadności tymczasowego aresztowania w sprawie II K 855/07 Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku miała charakter ogólnikowy, a częściowo była wadliwa, co jednak nie uniemożliwiało kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku.

Zastrzeżenia budzi w pierwszej kolejności to, że Sąd Okręgowy choć trafnie przywołał treść orzeczeń sądowych i stanowiska doktryny dotyczące odpowiedzialności Skarbu Państwa za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie, to jednak nie przełożyło się to do końca na przeprowadzone rozważania. Dotyczyło to analizy zasadności tymczasowego aresztowania w kontekście przepisów rozdziału 28 Kodeksu postępowania karnego. W tej właśnie części uzasadnienia, Sąd I instancji przeprowadził wadliwe rozważania, nie analizując wnikliwie kolejnych postanowień w przedmiocie tymczasowego aresztowania stosowanego wobec P. P., zwłaszcza pod kątem wskazanych w nich podstaw procesowych.

Nie ma wątpliwości, że aktualnie można mówić o ukształtowanej w orzecznictwie i piśmiennictwie wykładni przepisu art. 552 § 4 k.p.k., zgodnie z którą, niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie będzie miało miejsce, gdy było ono stosowane z naruszeniem przepisów rozdziału 28 k.p.k. regulujących zasady stosowania tego środka zapobiegawczego, a także gdy okazało się ono niezasadne z punktu widzenia prawomocnego rozstrzygnięcia w

przedmiocie odpowiedzialności karnej. Niewątpliwie niesłuszne może zatem okazać się tymczasowe aresztowanie w sprawie zakończonej wyrokiem skazującym na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Ustalenie niewątpliwiej niesłuszności tymczasowego aresztowania wymaga dokonania analizy przesłanek tymczasowego aresztowania w toku całego postępowania, jak też całokształtu okoliczności ustalonych do chwili wydawania orzeczenia przez sąd orzekający w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie, a więc i ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie, w której taki środek stosowano. Wobec tego, kompleksowa analiza słuszności postępowania na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. winna być dokonywana ex nunc. Wykładnia ta, jest zgodna z zaprezentowaną przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 września 1999 r., I KZP 27/99, OSNKW 1999, z. 11-12, poz. 72, która została utrwalona w kolejnych orzeczeniach Sądu Najwyższego (zob. wyr. SN z 21.12.1999 r., IV KKN 807/98, OSPriP 2000, Nr 5, poz. 15; wyr. SN z 31.8.2001 r., III KKN 2143/99, Lex Nr 52001; wyr. SN z 6.2.2002 r., V KKN 533/99, Lex Nr 53036; wyr. SN z 28.5.2002 r., III KKN 452/99, Lex Nr 53905; wyr. SN z 6.4.2005 r., V KK 383/04, Lex Nr 149615; wyr. SN z 11.4.2006 r., V KK 329/05, Lex Nr 294237). Nie stanowi wyłomu we wskazanej linii orzecznictwa wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2012 r., w sprawie II KK 296/11, przywołany przez apelującego, który stanowi jej kontynuację, co wyraża się m.in. w odwołaniu, w treści pisemnego uzasadnienia tego wyroku, dla poparcia zaprezentowanego w nim stanowiska, do wskazanej wyżej uchwały Sądu Najwyższego z 1999 r.

Prokurator, jak można wnioskować z treści apelacji, skłania się do poglądu zgodnie z którym, jeśli tymczasowe aresztowanie jest zgodne z przepisami rozdziału 28 k.p.k., to bez znaczenia dla stwierdzenia niewątpliwiej niesłuszności tymczasowego aresztowania pozostaje jakiej treści wyrok zapadł w sprawie, taki wyrok, a więc m.in., w którym orzeczono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, mógłby jedynie świadczyć o niesłuszności tymczasowego aresztowania, ale nie o niewątpliwiej niesłuszności. Pogląd ten jest błędny, bo jak już wyżej wskazano, rozstrzygając w przedmiocie tymczasowego aresztowania należy badać stosowanie tymczasowego aresztowania nie tylko pod kątem: jego zgodności z przepisami rozdziału 28 k.p.k., ale także całokształtu okoliczności w sprawie, aż do rozstrzygnięcia w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za tymczasowe aresztowanie, a więc z uwzględnieniem również treści wyroku, który zapadł w sprawie.

Niezależnie od tego, wracając do wadliwej oceny zgodności tymczasowego aresztowania z przepisami rozdziału 28 k.p.k., dokonanej przez Sąd I instancji, stwierdzić należy, że w przedmiotowej sprawie niezbędne było dokonanie analizy kolejnych decyzji procesowych w tym przedmiocie, mając na względzie przede wszystkim treść art. 249 § 1, 250, 253, 257-260 i 263 k.p.k. W tym wypadku ocena słuszności tymczasowego aresztowania dokonywana jest z punktu widzenia okoliczności istniejących w chwili stosowania tymczasowego aresztowania. Wprawdzie z powyższego obowiązku nie wywiązał się należycie Sąd Okręgowy, to jednak możliwe było uzupełnienie toku rozumowania zaprezentowanego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przez Sąd odwoławczy.

Przede wszystkim postanowienia, które dotyczyły zastosowania i dalszego stosowania tymczasowego aresztowania wobec P. P. nie nasuwały zastrzeżeń w zakresie przywoływanej w nich przesłanki ogólnej z art. 249 § 1 k.p.k. Dotyczy to postanowień Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku z dnia 22 lutego 2006 r., 18 maja 2006 r., 9 sierpnia 2006 r. i 14 listopada 2006 r., które były utrzymywane w mocy postanowieniami Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 17 lipca 2006 r., 4 września 2006 r., i zostały opisane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na k. 8 - 12. Przy czym nie dotyczy to postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 13 marca 2006 r., które nie dotyczyło P. P. i omyłkowo zostało przytoczone w treści uzasadnienia na k. 9. Jak wynika bowiem z ustaleń Sądu odwoławczego: postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku z dnia 22 lutego 2006 r. dotyczące P. P. nie zostało zaskarżone. W każdym ze wskazanych postanowień Sądu Rejonowego przywoływano dowody, bądź odwoływano się do przytoczonych wcześniej, w świetle których zachodziło duże prawdopodobieństwo popełnienia przez P. P. zarzuconych mu czynów. Powyższa kwestia uprawdopodobnienia popełnienia zarzuconych P. P. czynów była przedmiotem analizy Sądu odwoławczego, a więc Sądu Okręgowego w Gdańsku, który uznał, że została ona oceniona w sposób prawidłowy przez Sąd I instancji. Brak więc podstaw do wnioskowania, że na opisanych etapach postępowania uprawdopodobnienie to zostało ocenione w sposób nieprawidłowy. Analiza orzeczeń dotyczących tymczasowego aresztowania P. P., prowadzi również do wniosku, że wydając je nie naruszono przepisów

art. 250, 253, 257, 259, 260 i 263 k.p.k. W szczególności nie można było uznać, że wobec P. P. wystarczające było zastosowanie nieizolacyjnych środków zapobiegawczych, z powodów wskazanych przez Sąd Okręgowy orzekający w niniejszej sprawie, skoro zostały one przywołane w oderwaniu od realiów przedmiotowej sprawy i stanowiły wyraz dowolnych dywagacji. Nie może przecież, w świetle zasad racjonalnego rozumowania, za powód do odstąpienia od tymczasowego aresztowania być traktowane niezastosowanie tego środka zapobiegawczego po zatrzymaniu P. P. w dniu 29 września 2005 r., gdy wówczas przedstawiono mu zaledwie dwa zarzuty popełnienia przestępstw z art. 291 § 1 k.k. natomiast, gdy P. P. został zatrzymany w dniu 21 lutego 2006 r. i następnie zostało wydane postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, zarzucano mu popełnienie 19 przestępstw, w tym jednego z art. 258 § 1 k.k. Jego sytuacja procesowa w sposób istotny różniła się od tej, gdy pierwszy raz był zatrzymany. Nie sposób też wywodzić, że wystarczające byłoby zastosowanie wobec niego nieizolacyjnych środków zapobiegawczych z tego powodu, że „pozostali współoskarżeni zostali zatrzymani” i tymczasowo aresztowani, gdy w czasie, kiedy był stosowany tymczasowy areszt wobec P. P. zostali wprawdzie zatrzymani P. S. i T. G., ale sprawa miała charakter rozwojowy i przyjmowano wówczas, że w skład zorganizowanej grupy wchodziły również inne osoby, na co wskazywano jeszcze w dniu 18 stycznia 2007 r., kiedy przedstawiono mu uzupełnione zarzuty. Do tego, że na wolności pozostają inni współsprawcy odnosił się więc nie bez powodu Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku, który w dniu 22 lutego 2006 r. zastosował tymczasowe aresztowanie wobec P. P.. Podobnie nieprzekonującym argumentem, który miałby przemawiać za zastosowaniem innych środków zapobiegawczych wobec P. P. było to, że przyznawał się do paserstwa. Treść składanych przez niego wyjaśnień miały przecież na uwadze sądy orzekające w przedmiocie tymczasowego aresztowania, podobnie jak inne zabezpieczone na kolejnych etapach dowody, a mimo to odwołując się do konkretnych, również szczególnych przesłanek tymczasowego aresztowania, uznawały, że po jego stronie zachodzi obawa utrudniania toczącego się postępowania.

Za zupełnie niezrozumiałą i wadliwą należało uznać wniosek Sądu I instancji, że o niewątpliwiej niesłuszności tymczasowego aresztowania miało świadczyć to, iż w czasie, kiedy ten środek zapobiegawczy był stosowany, „znane były personalia wnioskodawcy, znane było jego miejsce pobytu”, gdy podstawą stosowania tymczasowego aresztowania wobec P. P. nigdy nie była przesłanka szczególna z art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k.

Przechodząc natomiast do analizy kolejnych szczególnych przesłanek tymczasowego aresztowania uwagę należało zwrócić na to, że przede wszystkim przywoływana była przez sądy orzekające w tym przedmiocie ta, która jest wymieniona w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. Na pewnych etapach stosowania wskazanego środka zapobiegawczego odwoływano się również do przesłanki z art. 258 § 2 k.p.k.

W postanowieniu Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku z dnia 22 lutego 2006 r., w sprawie II Kp 213/06, w podstawie zastosowania tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, a więc od dnia 21 lutego 2006 r. do dnia 21 maja 2006 r. wskazano wyłącznie jedną przesłankę szczególną z art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., co uzasadniono tym, że „charakter oraz okoliczności zarzucanych podejrzanemu przestępstw, w szczególności fakt, iż przedmiotem niniejszej sprawy jest działalność zorganizowanej grupy przestępczej, uzasadniają, że wymieniony będzie nakłaniał do składania fałszywych zeznań albo w inny bezprawny sposób utrudniał postępowanie karne”. Sąd I instancji odwoływał się również do wielości stawianych podejrzanemu wówczas zarzutów, wskazywał na to, że na wolności pozostają inni współsprawcy.

Analizując powyższą decyzję procesową należało stwierdzić, że nie zapadła ona z obrazą art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. W sposób jednoznaczny wynikało z niej, że obawę matactwa Sąd Rejonowy wywodził w szczególności z przedstawionego P. P. zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. (k. 2-6 akt osobowych, część A), a nie ma wątpliwości, że można już mówić o utrwalonym w judykaturze poglądzie zgodnie, z którym uczestnictwo w strukturze zorganizowanej grupy przestępczej uzasadnia wystarczająco obawę matactwa (zob. post. SA w Krakowie z 15.10.2008 r., II AKz 495/08, KZS 2008/11/62; post. SA w Krakowie z 14.8.2008 r., II AKz 424/08, KZS 2008/10/45; post. SA w Katowicach z 9.9.2009 r., II AKz 592/09, Lex Nr 553815).

W postanowieniu Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 18 maja 2006 r., w sprawie II Kp 535/06, na mocy którego przedłużono tymczasowe aresztowanie wobec P. P. do dnia 21 sierpnia 2006 r. wskazano, że powody, dla których

zastosowano tymczasowe aresztowanie nie ustały. Jednocześnie stwierdzono, że w dalszym ciągu zachodzi obawa, iż będzie on utrudniał prawidłowy tok postępowania przez bezprawne działanie z uwagi na „zagrożenie zarzucanego mu czynu surową karą” (k. 10 akt osobowych, część A). Postanowienie to zostało utrzymane w mocy przez Sąd Okręgowy w Gdańsku, który w postanowieniu z dnia 17 lipca 2006 r., w sprawie V Ko 571/06, stwierdził, że „Sąd pierwszej instancji zasadnie przyjął, iż przedstawienie P. P. zarzutów popełnienia czynów popełnionych w ramach działań w zorganizowanej grupie przestępczej i związane z tym zaostrenie kary powoduje, iż groźba wymierzenia surowej kary staje się realna, a to z kolei może skłaniać podejrzanego do podejmowania działań zakłócających lub wręcz uniemożliwiających właściwy tok postępowania”. Jednocześnie wskazano, że „(..) w sprawie istnieje konieczność przeprowadzenia szeregu czynności, m.in. przesłuchania świadków, przedstawienie zarzutów kolejnym podejrzanym. Istnieje zatem realna obawa, iż podejrzany przebywając na wolności, utrudniałby właściwy tok postępowania” (k. 170-171).

Analizując powyższe rozstrzygnięcia należało dostrzec, że Sądy I i II instancji po raz pierwszy odwołały się do innej przesłanki szczególnej niż wskazana w postanowieniu o zastosowaniu tymczasowego aresztu, a więc tej, która jest uregulowana w art. 258 § 2 k.p.k. i obawę utrudniania przez P. P. postępowania wywodziły z grożącej mu surowej kary pozbawienia wolności. Jednak ta niekonsekwencja nie świadczyła o nielegalności powyższych decyzji. Można było oczekiwać większej precyzji w formułowaniu powodów, dla których uznano, że konieczne jest dalsze stosowanie tymczasowego aresztowania wobec P. P.. Jednak jej brak nie świadczył o ich wydaniu z naruszeniem przepisów rozdziału 28 k.p.k., a to dlatego, że Sąd I instancji wskazał jednocześnie, iż w jego ocenie nie ustały powody, dla których zastosowano tymczasowe aresztowanie, a zatem musiał uznać, że jest to również obawa matactwa płynąca głównie z przedstawienia podejrzanemu zarzutu brania udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, a to stanowisko musiał podzielić Sąd odwoławczy, skoro zaakceptował argumenty zawarte w kontrolowanym postanowieniu. Warto przy tym podkreślić, że Sąd Okręgowy wyrażając przekonanie o grożącej P. P. surowej karze – wiązał to z przedstawionymi mu zarzutami popełnienia przestępstw w ramach zorganizowanej grupy przestępczej i związanym z tym zaostreniem kary. O ile można doszukiwać się pewnej niekonsekwencji we wskazaniu podstaw przedłużenia tymczasowego aresztowania, to jednak nie budzi wątpliwości, że wyprowadzony dopiero na tym etapie wniosek o grożącej surowej karze nie był nieuprawniony. Nie decydowało o tym oczywiście zagrożenie karne przewidziane ustawą, ale okoliczności wskazane przez Sąd odwoławczy, które uzasadniały taką ocenę. Trzeba bowiem przypomnieć postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2007 r., wydane w sprawie WZ 11/07 (Lex Nr 271047), zgodnie z którym: „Warunek, aby potrzeba zastosowania tymczasowego aresztowania w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania była uzasadniona „grożącą oskarżonemu surową karą” (art. 258 § 2 k.p.k.), spełniony jest wówczas, gdy nie tylko trafnie postawiono zarzut popełnienia zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, ale gdy nadto z okoliczności sprawy wynika, że rzeczywiście może zostać oskarżonemu wymierzona surowa kara pozbawienia wolności”.

W kolejnym postanowieniu z dnia 9 sierpnia 2006 r., w sprawie II Kp 862/06, Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku przedłużając wobec P. P. tymczasowe aresztowanie na okres dalszych 3 miesięcy, tj. od dnia 21 sierpnia 2006 r. do dnia 21 listopada 2006 r., przywołał w podstawie prawnej rozstrzygnięcia art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. i wskazał, że w przedmiotowej sprawie nadal zachodzi obawa matactwa. Podkreślił, że obawę tę uzasadniają charakter i okoliczności zarzuconych podejrzanemu czynów, a „w szczególności fakt, iż przedmiotem niniejszej sprawy jest działalność zorganizowanej grupy przestępczej” (k. 12-14 akt osobowych, część A). Sąd Okręgowy w Gdańsku, postanowieniem z dnia 4 września 2006 r., w sprawie Ko 711/06, utrzymał w mocy powyższe rozstrzygnięcie, podzielał argumenty w nim zawarte, a tym samym również w odniesieniu do obawy matactwa i jej źródła (k. 172). Powyższe decyzje procesowe jawią się jako zgodne z przepisami rozdziału 28 k.p.k., w tym art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., z powodów już przedstawionych w odniesieniu do pierwszego opisanego wyżej postanowienia. Podobnie Sąd Apelacyjny ocenia ostatnie postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku z dnia 14 listopada 2006 r., w sprawie II Kp 1282/06, w którym w podstawie prawnej rozstrzygnięcia wskazano art. 258 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k. i przedłużono tymczasowe aresztowanie P. P. na okres dalszych 3 miesięcy, tj. od dnia 21 listopada 2006 r. do dnia 21 lutego 2007 r. i przedstawiono w uzasadnieniu argumenty, które stanowiły powtórzenie zaprezentowanych we wszystkich wcześniejszych postanowieniach. Odwołano się więc do grożącej P. P. surowej kary pozbawienia wolności, jak też

obawy matactwa wynikających z zarzucanego mu działania w warunkach zorganizowanej grupy przestępczej (k. 20-21 akt osobowych, część A). W odniesieniu do tej ostatniej decyzji procesowej aktualne pozostają rozważania przedstawione przez Sąd odwoławczy, a dotyczące wcześniejszych postanowień.

Należy jednocześnie zwrócić uwagę, że do uchylenia tymczasowego aresztowania doszło z powodu zaistnienia negatywnej przesłanki stosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego określonej w art. 259 § 1 pkt 2 k.p.k., zasygnalizowanej we wniosku obrońcy P. P., który wpłynął do Prokuratury Okręgowej w Gdańsku w dniu 17 stycznia 2007 r. (postanowienie z dnia 24 stycznia 2007 r. w sprawie VI Ds. 70/05, k. 23-24 akt osobowych, część A). Nie może ująć z pola widzenia, że w postanowieniach o zastosowaniu i przedłużaniu tymczasowego aresztowania badano, czy nie zachodzi tego rodzaju przesłanka i wówczas nie stwierdzano jej zaistnienia.

Powyższa analiza musi prowadzić do wniosku, że w czasie, kiedy zastosowano tymczasowe aresztowanie wobec P. P., jak i wówczas, gdy je przedłużano, stosowanie tego środka zapobiegawczego nie naruszało przepisów rozdziału 28 Kodeksu postępowania karnego. Z tych też względów, Sąd odwoławczy nie podzielił oceny Sądu I instancji, która zmierzała do wykazania, w sposób wadliwy, że stosowanie tymczasowego aresztowania wobec P. P. od początku było nieuprawnione.

Mimo opisanych mankamentów uzasadnienia zaskarżonego wyroku, w tym przede wszystkim wadliwej oceny legalności stosowanego wobec P. P. tymczasowego aresztowania w czasie, gdy były wydawane w tym przedmiocie omówione postanowienia - uznano, że nie mają one wpływu na treść zaskarżonego wyroku, który uznać należało za słuszny. Przemawiała za tym, dokonana przez Sąd Okręgowy, prawidłowa ocena tymczasowego aresztowania jako niewątpliwie niesłusznego, przez pryzmat ostatecznego rezultatu w tej sprawie, jak też analizy pozostałych okoliczności aż do chwil rozstrzygnięcia wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie.

Przede wszystkim trzeba przypomnieć, że w świetle przytoczonych wyżej postanowień dotyczących tymczasowego aresztowania, istnienie przesłanek szczególnych z art. 258 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k. wywodzono z zarzucanego P. P. działania w zorganizowanej grupie przestępczej. Gdy uzasadniano obawę matactwa odwoływano się do charakteru oraz okoliczności zarzucanych podejrzanemu przestępstw, w szczególności faktu, że przedmiotem sprawy jest działalność zorganizowanej grupy przestępczej. W istocie więc przedstawiając argumenty dotyczące charakteru i okoliczności zarzucanych przestępstw uwypuklano wyłącznie działanie w warunkach wskazanej grupy. Gdy natomiast uzasadniano zaistnienie przesłanki w postaci grożącej surowej kary wiązano to z przedstawionymi P. P. zarzutami popełnienia przestępstw w ramach zorganizowanej grupy przestępczej i związanym z tym zaostreniem kary. Nie może być więc żadnej wątpliwości co do tego, że o stosowaniu tymczasowego aresztowania zadecydowało to, że P. P. miał działać w ramach tej grupy.

W efekcie przeprowadzonego jednak postępowania, zarzut brania udziału w grupie okazał się niezasadny, podobnie jak to, że szereg kolejnych przestępstw miało zostać popełnionych w jej ramach. Wyrokiem z dnia 7 września 2010 r., w sprawie II K 855/07, Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku m.in. uniewinnił P. P. od popełnienia przestępstwa z art. 258 § 1 k.k., w opisach czynów mu przypisanych nie zawarł działania w zorganizowanej grupie przestępczej (w tych wypadkach, w których w opisie zarzucanych czynów znajdowały się takie zapisy), ostatecznie za czyny, które przypisał wówczas oskarżonemu skazał go na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 30 zł każda stawka i wykonanie orzeczonej wobec P. P. kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 lat próby (k. 16-21 uzasadnienia). Skoro więc P. P. został uniewinniony od zarzutu brania udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, faktycznie wyeliminowano działanie w ramach tej grupy z przypisanych mu czynów, a jednocześnie skazano go na karę łączną pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, a u podstaw stosowania tymczasowego aresztowania znajdował się właśnie udział w zorganizowanej grupie przestępczej i popełnienie części przestępstw w jej ramach – to nie można było inaczej ocenić tymczasowego aresztowania stosowanego w tej sprawie jak tylko jako niewątpliwie niesłusznego.

Istotne jest również to, że w przedmiotowej sprawie, po stronie P. P. nie można było stwierdzić zawinionego postępowania, które prowadziłyby do uznania, że stosowane wobec niego tymczasowe aresztowanie nie było niewątpliwie niesłuszne. Nie wskazywał na takie apelujący.

To właśnie ta ocena prowadziła do wniosku, że tymczasowe aresztowanie wobec P. P. było niewątpliwie niesłuszne, bowiem spowodowało dolegliwość, której nie powinien być doznać w świetle całokształtu okoliczności, a więc i ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie, w której ten środek stosowano. Z tych też powodów na uwzględnienie nie zasługiwała apelacja prokuratora. Można było odnieść wrażenie, analizując treść wniesionego środka zaskarżenia, że w przekonaniu prokuratora: skoro stosowanie tymczasowego aresztowania nie naruszało przepisów rozdziału 28 Kodeksu postępowania karnego, to w istocie bez znaczenia pozostawała treść wyroku, który zapadł w sprawie. Trzeba jednak stwierdzić, że tak jak o niewątpliwiej niesłuszności tymczasowego aresztowania nie może świadczyć wyłącznie ostateczne rozstrzygnięcie w sprawie, tak niewątpliwiej niesłuszności wspomnianego środka nie może eliminować wyłącznie to, że jego stosowanie było zgodne z przepisami rozdziału 28 Kodeksu postępowania karnego.

Z tych też względów Sąd Apelacyjny, nie znajdując podstaw do uwzględnienia wniesionej apelacji, którą uznał za oczywiście bezzasadną, jak też innych podstaw do zmiany bądź uchylecia zaskarżonego wyroku, utrzymał go w mocy.

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 626 § 1 k.p.k., uwzględniając treść art. 554 § 2 k.p.k.